

3 / 2013

Kámenický občasník č. 16

**Obec Kámen,
místní části Kámen, Nížká Lhota, Nový Dvůr**

Slovo starosty

Nový znak a prapor obce na jedné straně a čapí hnízdo na straně druhé jsou zajímavá témata posledních měsíců. Ne že by nebyly důležitější úkoly k rozhodování, ale obec se může chlubit solidaritou mnoha občanů a složek při záchraně čapí rodiny v Kámeně a obec se může chlubit novými symboly, které ji posouvají mezi významné objekty české samosprávy. A to není málo.

Znak a prapor – nové symboly obce Kámen

Výběr ze zápisu z 33. zasedání zastupitelstva obce 2. 5. 2013

Přítomno 6 členů zastupitelstva, omluven M. Daněk

Ad 3. Kontrola závěrů 31. ZZO:

- Projekt „Úpravy veřejných prostranství“ byl slavnostně představen veřejnosti, účast občanů obce byla nad očekávání vysoká. Bude ještě realizováno osazení laviček a vybavení dětského hřiště.
- K vyhlášení znaku a praporu obce přišly nabídky třech firem na zhotovení desky se znakem, praporu a upomínkových předmětů se znakem obce. Výběrem nejlepší firmy i cenových podmínek byli pověřeni starosta obce a zastupitel J. Tomášek.

Ad 4. Zpráva o hospodaření obce za I. čtvrtletí 2013 - Příjem obecního rozpočtu je ve výběru daní vyšší, než stanovil rozpočet, výdaje odpovídají rozpočtu.

Ad 5. ZO schválilo návrh starosty na peněžité dary zastupitelům obce za mimořádné pracovní nasazení v I. čtvrtletí 2013.

Ad 6. Starosta obce informoval o přípravě konkurzního řízení na ředitelku MŠ Kámen. Do vyhlášení výsledku konkurzu byla jmenována ředitelkou MŠ paní Jitka Kršková. Nástup nové ředitelky MŠ je stanoven na 1. 8. 2013.

Ad 7. Starosta obce vyhlásil zjednodušené výběrové řízení na akci asfaltování ploch v obci v rámci POVV 2013. Zadání výběrového řízení zpracoval ing. Zadražil. Do výběrového řízení se přihlášily firmy Strabag, Swietelsky a Vialit Soběslav, firma Agos Pelhřimov odstoupila.

Ad 8. Starosta informoval o průběhu akce – zateplení objektu čp. 2 v obci Kámen. Byla zadána studie k projektu zateplení objektu. K tomu bylo nutno provést u KÚ změnu kategorie objektu z „bytový objekt“ na „objekt občanské vybavenosti“. Nový výpis z katastru nemovitostí stanoví: dům čp. 2 v obci Kámen – způsob využití: obč. vyb. Akce zateplení domu čp. 2 může být nahlášena v dotačním programu „Nová zelená úsporám“.

Ad 9. Starosta obce informoval o výběrovém řízení na vytápění domu čp. 2 v obci Kámen. Na základě vypsání zjednodušeného výběrového řízení se přihlásily 4 firmy. Konečný výběr byl proveden losem ze dvou nejlepších firem, které předložily stejnou nabídku. Vítězem VŘ se stala firma Tomáš Drda Chrbonín.

Ad 10. Bude vyměněno 7 svítidel veřejného osvětlení firmou L. Mauer.

Ad 11. Zastupitel P. Podsklan informoval o ukončení akce – oprava kapličky v m. č. Nizká Lhota. Firma Pučálek z Dobré Vody práce dokončila.

Ad 12. Akce prořezání lip na návsi pod hradem. Dvě lípy musely být poraženy, byly uvnitř prohnílé a ohrožovaly okolí. Akci provedla firma Jan Sejk z Pelhřimova. Nová výsadba stromů za poražené lípy bude konzultována s panem M. Daňkem z m. č. Nový Dvůr.

Ad 13. Starosta obce obdržel dopis od Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových k žádosti obce Kámen z r. 2009 o převod zbývajících částí pozemků st.p.č. 27 a st.p. č. 31 (Černý mlýn) na k.ú. Nizká Lhota a k.ú. Vysoká Lhota. Starosta potvrdil trvání této žádosti a požádal ÚZSVM o úplatný převod obou pozemků do vlastnictví obce Kámen.

Ad 14. Různé:

- Starosta navrhl zakoupení knihy „Hrad Kámen a jeho poslední soukromý majitel A. Fleissig“ od Jana Tomáška pro obec Kámen.

Ad 16. Starosta po projednání všech bodů programu 33.ZZO ukončil.
čč

Výběr ze zápisu z 34. zasedání zastupitelstva obce 6. 6. 2013

Přítomno všech 7 členů zastupitelstva

Ad 3. Kontrola závěrů 33. ZZO:

- Projekt POVV 2013 - asfaltování ploch. Vítězem soutěže firma Swietelsky, připravuje se smlouva o dílo a jednání s VOD Kámen
- Zateplení domu čp. 2, akci se zřejmě nepodaří uskutečnit v tomto kalendářním roce, dotační program nebyl ještě vypsán.
- Výměna svítidel proběhla, všech 7 svítidel bylo vyměněno, zapůjčené lampy připraveny k navrácení firmě EMPEMONT. Zastupitel Pavel Podsklan informoval o záměru vyměnit všechna svítidla v obci tak, aby bylo dosaženo úspory el. energie, bude k tomu vypracována studie.
- Oprava kapličky v Nizké Lhotě je dokončena, zbývá úklid staveniště firmou p. Pučálka. Nutno doplnit mobiliář kaple – sv. obraz (vznést dotaz na faře Černovice o možnosti zápůjčky).

Ad 4. Starosta informoval o zahájení konkurzu na výběr ředitelky MŠ Kámen. Konkurzní komise za předsednictví Mgr. F. Hofmana v počtu 6 členů v souladu s vyhláškou 54/2005 přistoupila k otevření obálek s nabídkami dvou uchazečů o funkci ředitelky MŠ Kámen a provedla kontrolu předepsaných dokladů. Termín vlastního konkurzního řízení je stanoven na 20. 6. 2013.

Ad 5) Starosta informoval o výměně jednatele svazku obcí PSV, kterým byl doposud p. Josef Gabriel z Eše a ze své funkce odstoupil. Novým jednatelem svazku obcí PSV byla zvolena sl. Zlata Vobinušková z Kámena.

Ad 6) Starosta podal informaci o dokončení instalace nového vytápění budovy čp. 2 v Kámeni. Vybraná firma Tomáš Drda z Chrbonína dodala nový kotel, instalovala rozvody topení a nové radiátory. Akce byla úspěšně dokončena.

Ad 7) Starosta informoval o pronájmu parkoviště v Kámeně na turistickou sezónu. Do soutěže se přihlásil jediný zájemce Josef Dvořák, se kterým byla uzavřena smlouva.

Ad 8) Starosta obce informoval o pozvání do poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ke slavnostnímu předání dekretů o novém znaku a praporu obce Kámen předsedkyní PS paní Miroslavou Němcovou dne 10. 6. 2013. Předání se zúčastní starosta obce a zastupitel Jan Tomášek, tvůrce návrhu znaku a praporu obce Kámen.

Ad 9) Starosta obce a zastupitel J. Tomášek předložili návrh programu ke slavnostní prezentaci a vysvěcení znaku a praporu obce Kámen, která se uskuteční 31. srpna 2013 na hradě Kámen ve spolupráci s Muzeem Vysočiny Pelhřimov.

Ad 10) Starosta podal zprávu o kontrole dotačního projektu Úpravy veřejných prostranství v obci Kámen provedenou pracovníci SZIF. Bylo zjištěno několik drobných nedostatků, které budou průběžně odstraněny.

Ad 11) Starosta obce informoval o údržbě zeleně v obci a o průběhu akce prořezávka lip na návsi pod hradem, kterou provedla firma J. Sejk. Dva stromy pro špatný stav musely být poraženy. Dále informoval, že je nezbytné zakoupit techniku na sekání travnatých ploch v obci. ZO uložilo zástupci starosty J. Dvořákovi a zastupiteli P. Podsklanovi vybrat nejvhodnější typ traktůrku se sekačkou k údržbě zeleně v obci a schválilo jeho nákup.

Ad 12) Starosta informoval o zaměření pozemku 238/7 v k. ú. Kámen a o jeho chystaném zakoupení pro obec. P. Pavel Kunst provede odhad ceny pozemku.

Ad 13) Zastupitelka J. Příbylová informovala o jarních kulturních akcích v obci Kámen. Stále postrádáme větší účast mladých lidí z obce. Pro děti v obci se chystá další kulturní akce.

Ad 14) Různé:

- Při zahájení konkurzního řízení na ředitelku MŠ Kámen vyšlo najevo, že v MŠ Kámen byla uskutečněna kontrola Krajské hygienické stanice, pracoviště Pelhřimov, která zjistila závady uvedené v zápise z kontroly. Do 31. 5. 2013 měla být podána ředitelkou MŠ zpráva o způsobu jejich odstranění. Ředitelka MŠ Dagmar Mikešová však o této kontrole neinformovala zřizovatele MŠ Obec Kámen. ZO musí dojednat s KHS nový termín pro odstranění závad.
- Starosta informoval o akci – vrt studny v Novém Dvoře, kterou má provést firma ALTEC International.
- Po havárii komína s čapím hnízdem ve dvoře statku paní Zemanové obec pohotově spolu s firmami ELPE Pelhřimov, VOD Kámen a Agos Pelhřimov a s laskavým svolením majitelky pozemku paní Zemanové zajistila postavení nového sloupu s hnízdem pro čápy. Čápi hnízdo přijali.
- Úřední deska v Nízké Lhotě bude příležitostně instalována.

- Zastupitelstvo též projednalo stížnosti občanů Kámena na krádeže dřeva v jejich lesních porostech.
- Zástupce starosty J. Dvořák byl pověřen zjištěním podmínek pro vyhlášení veřejné sbírky obcím postiženým zátopami v červnu 2013.
- Pan Březina nabídl obci připravit aukci na spotřebu elektrické energie.
- Pan Petr Dvořák se dotázal, jak obec zajistí sejmutí starých ampliůnů obecního rozhlasu. ZO rozhodlo, že tato práce bude svěřena p. Dvořákovi a p. Škrletovi.

Ad 15. Starosta obce po projednání všech bodů zasedání ukončil.

Co se stalo

- Starosta a zastupitel Jan Tomášek se zúčastnili slavnostního aktu v parlamentu ČR, kde jim předsedkyně sněmovny paní Miroslava Němcová předala dekret o přijetí znaku a praporu obce. Tyto symboly budou slavnostně vysvěceny přímo v obci dne 31. srpna. Již nyní zveme všechny občany na tento den na hrad, kde bude bohatý kulturní program s občerstvením a za účasti významných hostů.
- Obec Kámen jako zřizovatel mateřské školy uspořádala konkurs na místo ředitelky. Ze dvou velmi dobře připravených žadatelek byla vybrána paní Mgr. Jitka Kršková.
- Na letišti proběhla akce celostátního významu – výstava Case day.
- Manželé Dagmar a Petr Čekalovi přežili peripetie se stavebním úřadem a začínají stavět.
- Pan Pavel Vylít, nový vlastník dvou stavebních pozemků, nemůže najít se stavebním úřadem společnou řeč a může se stát, že stavět ani nebude. U úředníků stavebního úřadu v Pacově bychom ocenili méně byrokracie a arogance a více vstřícnosti, je i v jejich zájmu, aby do našeho kraje noví občané přicházeli a ne naopak.
- Dvě pracovnice SZIF (organizace spravující dotační fondy) přijely na kontrolu dokončeného projektu Úpravy veřejných prostranství. Čekali jsme pochvalu za to, že jsme ušetřili, celý projekt nás stál méně peněz, než jsme původně žádali, ale dámy přijely hledat chyby – a našly. Např. místo přílbové soupravy k motorové pile jsme za stejné peníze koupily dvě lišty a řetězy navíc (zapomněli jsme to napsat do změnových hlášení) a pak se taky nemohly dopočítat vysazených stromků. Ono se nakonec všechno urovná a vysvětlí, ale té práce navíc!
- Jednota COOP Kamenice n.L. řeší personální problémy prodejny v Kámeně. Za vedení paní Jany Zámostné se zlepšil sortiment a vzrostly tržby.
- V Rytířském sále hradu byli slavnostně přivítáni tři noví občanci: Veronika Kunešová, Adam Dvořák a Adéla Krbcová.
- Zemřeli pan František Cihlář a paní Růžena Posekaná.

Helena Králová - Produkce odpadu a jeho třídění

Napadlo vás někdy, kolik vlastně každý z nás vyhodí odpadu? Jaké odpady produkujeme a co se s nimi děje poté, co je hodíme do koše? Jaká část z těchto odpadů se dá znovu použít? Třídíme tady u nás větší část odpadu než jinde v Česku?

Nejdříve, co to odpad je: „Opadem je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit a která přísluší do některé ze skupin odpadů uvedených v zákoně č. 185/2001 Sb. o odpadech.“ Základní dělení odpadu je dle původu odpadu na produkci odpadů z podniků (podnikový odpad) a z obcí (naprostou většinu z toho tvoří komunální odpad). Pokud není v textu zmíněno jinak, jedná se o údaje z roku 2011, které jsem čerpala z publikací ČSÚ.

Celkově se v ČR v roce 2011 vyprodukovalo přes 23,5 mil. tun odpadu. Největší část z tohoto množství tvoří odpad podnikový (20 mil. tun), komunálního odpadu, tedy toho, který se hromadí v popelnicích v našich obcích, je podstatně méně, a to 3,4 mil. tun ročně.

Produkce podnikového odpadu v čase mírně klesá (z 25,2 mil. tun v roce 2003 na 19,9 mil. tun v roce 2011). Největší množství podnikového odpadu se vytvoří ve stavebnictví (44 % podnikového odpadu), následuje zpracovatelský průmysl (24 %). Na množství nejvíce podnikového odpadu vyprodukují podniky v Hl. m. Praze a Moravskoslezském kraji.

Vytříděný odpad na osobu za rok v kg

	region svozu Sompo (2012)	Česká republika (2011)
papír	17,2	15,1
sklo	14,6	11,5
plasty	14,1	9,8
kovy	36,4	5,1

Pokud uvažujeme pouze odpady z průmyslu, tak nejvíce jak absolutně, tak v přepočtu na obyvatele se vyprodukuje logicky v průmyslových oblastech. Zde vévodí Moravskoslezský kraj – třetina veškerého odpadu z průmyslové činnosti pochází právě odsud.

I při přepočtu na 1 obyvatele se jedná o ohromné množství – v Moravskoslezském kraji průmysl vytvoří 1203 kg odpadu na jednoho člověka ročně. S obrovským odstupem za ním následuje v absolutním množství průmyslového odpadu Středočeský kraj (ale v přepočtu na obyvatele zde produkují jen 442 kg na obyvatele), následuje Ústecký kraj – s produkcí 562 kg průmyslového na 1 obyvatele ročně. Náš kraj Vysočina se v přepočtu na obyvatele překvapivě umísťuje na 5. místě (408 kg/obyvatele), ačkoliv nepatříme mezi průmyslové oblasti.

V dalším textu se zaměřím již jen na komunální odpad, který se týká každého z nás a jehož množství i složení může každý z nás ovlivnit. Celkové množství komunálního odpadu každoročně mírně narůstá. V České republice stoupl jeho množství z 3 mil. tun v roce 2007 na skoro 3,4 mil. tun v roce 2011.

Do komunálního odpadu spadá běžný svoz, svoz objemného odpadu, odpady z komunálních služeb (z čištění ulic, parků atd.) a odděleně sbírané složky (papír, sklo, plasty, kovy).

Odděleně sbírané složky, tj. ty, které házíme do barevných kontejnerů, tvoří asi 14 % komunálního odpadu. Ročně tak v České republice vytřídíme kolem 500 tisíc tun odpadu, který se může znovu použít. Z toho zhruba 160 tisíc tun tvoří papír, následuje sklo s 120 tisíci tun ročně a plasty se 100 tisíci tun. Vytříděné, odevzdané kovy váží ročně 53 tisíc tun.

Pokud přepočteme množství komunálního odpadu na 1 obyvatele, tak zjistíme, že na Vysočině každoročně jeden člověk vyhodí 311 kg odpadu. Je to o něco méně než je celorepublikový průměr – v ČR průměrně jeden člověk vyprodukuje 320 kg odpadu. Ale nesmíme se moc chválit, průměr totiž zvyšuje Středočeský kraj, kde jeho obyvatelé vytvoří 517 kg/obyvatele ročně. Následují Ústecký kraj se 320 kg na obyvatele, my se dělíme s Karlovarským krajem o 3-4 místo (311 kg/obyvatele), v těsném závěsu jsou Jihočeský kraj a Praha (310 resp. 307 kg/obyvatele). Většina obyvatel země tedy vytvoří menší množství odpadu, než lidé na Vysočině. Rekordmany v Česku jsou pak obyvatelé Plzeňska, kteří to dokázali snížit na 240 kg komunálního odpadu na obyvatele za rok.

A jak jsme na tom s tříděním našeho odpadu? Na Vysočině domácnosti vytřídí téměř 16 % komunálního odpadu – na množství je to téměř 52 kg na osobu za rok. Největší část svých odpadů vytřídí na Plzeňsku 20 %, nejméně pak ve Středočeském kraji – 10 %.

A co se děje s odpady poté, co je popeláři odvezou od našich domů? Největší část – téměř dvě třetiny komunálního odpadu se skládkuje. Další 18 % odpadu jde do spaloven s využitím tepla a téměř 15 % odpadu se recykluje.

V naší obci se o svoz odpadu stará společnost Sompo a.s.. Ta odváží odpad celkem ze 117 obcí pelhřimovského okresu a okrajových částí sousedních okresů. Hlavním zařízením společnosti je centrální skládka odpadů v Hrádku u Pacova.

Z internetových stránek společnosti Sompo a.s. (www.sompo.cz) lze vyčíst, že v roce 2012 jsme v tomto pelhřimovském regionu, který Sompo obsluhuje, tedy i v Kámeně průměrně na osobu vytřídili 17,2 kg papíru, 14,1 kg plastů, 9,9 kg barevného skla, 4,7 kg bílého skla, 36,4 kg kovů, 0,3 kg nápojových kartonů a k tomu některé další problémové odpady.

Podle tohoto seznamu vyplývá, že u nás na Pelhřimovsku vytřídíme každý 83 kg tříděného odpadu ročně. To je mnohem více, než v průměru na Vysočině (52 kg na osobu) či v České republice (46 kg na osobu). Pokud tomu tak opravdu je a není zde nějaký metodický zádrhel, tak jsem tomu ráda a doufám, že nám tato vlastnost vydrží a budeme i nadále šetřit naše životní prostředí od zbytečné zátěže produkovaného odpadu.

František Krejča, Okolí hradu Kámen – zajímavé naleziště minerálů

Popisované území náleží orograficky k západnímu okraji Českomoravské vrchoviny, k tzv. Pacovské pahorkatině. Jeho hranice bychom mohli přibližně vytyčit spojnicemi mezi obcemi: Obrataň – Šimpach – Eš – Kámen – Vysoká Lhota – Dobrá Voda – Vintířov. Převažující horninou jsou zde dvojslídne pararuly s lokálními výskyty amfibolitů, kvarcitů a vzácněji i některých dalších hornin.

Bezesporu nejvýraznější dominantou krajiny je hrad Kámen, který se nad své okolí vypíná na výchozech amfibolitu a ultrabazických hornin nazývaných peridotit. Právě popis těchto „*černých skal, vystupujících z rovinatého okolí*“ v článku slovenského geologa Dionýza Štúra *Die Umgebung von Tábor (1858)* je zřejmě nejstarší zmínkou o této oblasti v geologické literatuře. Štúr popisuje horninu jako směs **serpentinu** (hadce) a amfibolitu a uvádí, že v trhlinách se ve značném množství nalézá vláknitý **asbest**. O rok dříve (1857) zmiňuje stejný autor ložiska vápence u Hrobů, Lažan a Údolí a předpokládá i možnost jejich pokračování u Věžné a Kámena. Již tehdy poukazuje na jeho geologickou spojitost s ložisky na Pacově a Kladrubské hoře u Chýnova. Závěry Štúrových výzkumů víceméně převzal Fridrich Katzer do své rozsáhlé publikace *Geologie von Böhmen (1892)* a podobně i Jan N. Woldřich v již česky psané *Všeobecné Geologii (1902)*.

Od 20. let 20. století se už objevují publikované zprávy popisující přímo jednotlivé minerály nalezené ve zdejších okolí. Jejich autorem je především univerzitní profesor Dr. Josef Kratochvíl. Ve svém sedmidílném kompendiu *Topografická mineralogie Čech (1. vydání 1936)* již z okolí Kámena uvádí řadu nerostů. Přehled nově nalezených minerálů z období 1966 - 1998 zpracoval Václav Novák v *Topografické mineralogii jižních Čech (2002)*. Práce zabývající se cíleně danou lokalitou pochází téměř výlučně z dílny nedávno zemřelého profesora Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích Václava Pavlíčka, který od 60. let 20. století tuto oblast průběžně zkoumal. Svě práce uveřejnil převážně ve Sbornících Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a v časopise Minerál. Vzorky popsane v těchto článcích jsou dnes z většiny uloženy ve sbírkách Jihočeského muzea, Jihočeské univerzity a ve sbírce autora.

Řada minerálů pochází z drobných lomů zakládaných v okolí za účelem příležitostně těžby kamene. V jednom z takových lomů západně od Obrataně byly nalezeny až 1,5 cm dlouhé žlutozelené jehlice **aktinolitu**. Od Věžné jsou popsány **klinozoisit, magnetit, prehnit, pyrrhotin a pyrit**. Ten vytváří i povlaky na trhlinách v zaniklém amfibolitovém lomu severně od Eše. Podobně mohou být poruchy v těchto tmavých přeměněných horninách vyplněny zeleným **chloritem**. Ve skalách přímo pod hradem vyplňuje takové pukliny již výše zmíněný **serpentin** a šedý až šedozelený **tremolit**. Vlákna plstnatého asbestu dosahují velikosti až 10 cm. Podobné formy jsou popsány také od Eše, Šimpachu a Dobré Vody.

K tomu, že se oblast dostala do povědomí širší sběratelské veřejnosti přispěly velkou měrou až výkopové práce při budování inženýrských sítí vojenského záložního letiště v letech 1960-1963. Od té doby se území stalo vyhledávaným cílem sběratelů, kteří postupně rozšířili počet druhů nalezených minerálů a ve svých sbírkách vlastní často velmi solidní vzorky. Ty pocházejí jak z polních sběrů, tak i přímo

z „vytěžených“ pegmatitových těles. Některé tyto nálezy však nebyly v literatuře zatím publikovány, přestože zahrnují i minerály z lokality dosud nepopsané.

Dnes obyvatelé výše zmíněných obcí mohou zejména v podzemním období zahlédnout na zoraných polích postavy, které klopýtají po čerstvě vyoraných brázdách s pohledem upřeným k zemi. Pokud se nejedná o „hledáče pokladů“ vyzbrojené detektory kovů, je velká pravděpodobnost, že dotyčná postava bude sběratel minerálů. V rulách popisované oblasti se nachází poměrně velké množství křemenných žil a drobných pegmatitových těles, které mohou poskytnout ukázky zajímavých, a při troše štěstí, i esteticky velmi pěkných nerostů. Již v roce 1929 popsal J. Kratochvíl z křemenných žil od Dobré Vody velká stébla světle modrého **kyanitu** zarostlá v muskovitu (druh slídy). Vzorek minerálu věnoval profesoru Kratochvílovi řídící učitel Puchner z Černovic, který výrazně přispěl i k objevu významné české lokality minerálu **wavellitu**. Tento zajímavý a barevně výrazný (světle zelený až tmavě modrý) nerost byl nalézán v nevelkém lomu poblíž statku Solopysky (Na Zoubku). Místní vzorky patřily k těm vůbec nejlepším u nás. V 70. letech 20. století byl však lom zavezen odpadem a lokalita již bohužel není přístupná.

Dnes se pozornost sběratelů zaměřuje zejména na minerály křemenných žil a pegmatitových čoček vyskytujících se v popisované oblasti. Po každé podzimní orbě se na polích objeví indicie, které pomáhají určit místa, kde se mohou ukrývat zajímavé nálezy. Nutno podotknout, že zdaleka ne každé lokalizované těleso obsahuje sběratelsky ceněný materiál. Pegmatitové čočky mají často nepravidelný tvar a nebývají příliš rozsáhlé takže ani ty největší nepřesahují velikost několika čtverečních metrů. Podstatnou výplní je zde křemen, živec a muskovit. Krystaly **křemene** dosahují výjimečně velikosti přes 30 cm a jsou nalézány ve formě křišťálu, záhnědy, mléčného nebo kouřově zbarveného křemene. V literatuře jsou popisovány i krystaly jejichž „jádro“ je tvořeno záhnědou nebo růženínem a „obal“ je z křišťálu. Někdy bývají oboustranně klencově ukončené. Křemen se vyskytuje také v podobě drúz nebo nepravidelných srostlic. Společně s ním se v pegmatitech nachází značné množství **muskovitu** v podobě lupenitých agregátů. Jednotlivé „lupeny“ velikostí většinou nepřesahují několik cm, ale jsou známy i vzorky větší než 1 dm. V minulosti byly nalézány například v obecním lomu u Šimpachu. V dnešní době se s nimi běžně setkáme na polích, kde jsou zvláště po vydatných deštích dobře patrné. Kromě křemene a muskovitu je základní hmotou pegmatitových čoček také **živec** (ortoklas). Uvedené minerály spolu často vytvářejí tvarově složité agregáty. Dutiny a pukliny v těchto tělesech vyplňují jílové minerály, které vznikají přeměnou slíd a živců.

Ve starších zprávách je z lomů od Eše, Šimpachu a Dobré Vody uváděn také turmalín nalézáný v žulách. Protože se však v oblasti nikde „klasické“ žuly nevyskytují, jde pravděpodobně opět o pegmatitová tělesa. V těch se objevují poměrně velké (až 10 cm), sloupcové, vzácněji i dobře vyvinuté a ukončené krystaly **skorylu** (černá odrůda turmalínu). Často bývají rozpraskané a porostlé drobnými šupinkami muskovitu. Méně častý je zde **granát**. Byly nalezeny dokonale ohraničené „dvanáctistěny“ více jak 2 cm velké, někdy navětralé s matným povrchem. Jiná forma granátů z pegmatitových čoček bývá zarostlá v muskovitu, má hnědočervenou barvu

a oproti předchozímu i výrazný lesk. Běžným minerálem, v podobě různě zbarvených vláknitých agregátů, je zde **sillimanit**, který tvoří okraje zmíněných těles.

V literatuře najdeme i zmínky o minerálech jejichž výskyt je spíše vzácností. Jedná se především o **beryl**, jehož 1 cm velký žlutozelený krystal byl objeven při úpravách silnice v 70. letech 20. století. Z odborného hlediska mají svůj význam i nálezy takových nerostů jako jsou: **apatit**, **biotit**, **ilmenit**, **Mn-oxidy** a některé další.

Většinou z polních sběrů pocházejí vzorky **chalcedonu**, který můžeme najít v podobě bílých nebo modrých povlaků na úlomcích hornin jižně od Šimpachu. Podobně se v ornici nacházejí valouny, dvojčata nebo cyklické srostlice **rutilu** několik cm velké.

Ke geologickým zajímavostem okolí jistě patří i historie těžby nerostných surovin. Týká se to především dobývání a rýžování zlata u nedaleké Zlátenky nebo nepříliš rozsáhlá těžba grafitu mezi Obratání a Hrobskou Zahrádkou. Není vyloučeno, že právě s těmito aktivitami má souvislost i zpráva obecního úřadu z roku 1933, která pojednává o propadnutí cesty do Šimpachu. V textu se hovoří o chodbě téměř 2 metry vysoké a 0,5 m široké vedoucí z propadliny dvěma směry. Svoji bohatou historii má i těžba vápence v lomech u Věžné, Sudkova Dolu a údolí Josafat a na ni navazující existence místních krasových jevů. To by ovšem bylo na několik dalších článků.

Miloslav Daněk - Pár slov o přírodě Kámenska 8

Na tomto místě se obvykle snažím prozradit něco o některém živočišném nebo rostlinném druhu, který lze v našem okolí potkat. Dnešní článek bude v tomto směru trochu výjimečný. Bude v něm sice řeč hned o dvou živočišných druzích, ale jedním z nich se ve svém povídání zabývám obvykle jen zcela okrajově.

Prvním z těchto druhů bude čáp bílý *Ciconia ciconia*. Čáp patří bezpochyby k nejnámějším a nejpobulárnějším ze všech zvláště chráněných živočichů. Je to zároveň asi největší divoký tvor, žijící z vlastní volby v úzkém kontaktu s člověkem. Valná většina jeho hnízd je v celé Evropě vázána na okolí lidských sídel. To, spolu s nezaměnitelnou siluetou, jistě přispívá k jeho oblíbenosti u druhého dnes zmiňovaného živočišného druhu. U člověka.

Za dlouhá léta své ochránářské činnosti jsem vůči činům člověka hodně skeptický a občas beru v potaz drzost, s jakou si uzurpoval jméno *Homo sapiens* – člověk moudrý. A přece...

I u nás v Kámenu se před několika léty usídlil pár bílých čápů. Na komíně ve dvoře statku. Bohužel tento komín léta nesloužící svému původnímu účelu a dříve obývaný kavkami se letos ukázal jako hodně nespolehlivý útulek. Jednoho jarního dne, či noci se doslova rozsypal. Spolu s ním bylo samozřejmě zničeno i hnízdo. Průšvih. Velký průšvih, vždyť hnízdní doba byla v plném proudu. Ale tentokrát člověk doopravdy důstojně obhájil svůj přídomek. Okamžitým zásahem občanů i vedení obce byl čapí průšvih rázně zažehnán. Na nedalekém pozemku byl bez

průtahů vztyčen betonový sloup a na něm vytvořen základ nového hnízda. Během několika dnů už byla tato náhrada přijata a obsazena postiženým čapím párem.

Chtěl bych touto cestou poděkovat všem, kdo se jakýmkoli způsobem na celé akci podíleli. Zareagovat tak rychle a operativně byl krásný a opravdu záslužný čin.

Dnes se často setkáváme na různých stavbách s tabulemi: „Zde staví firma ta a ta“ nebo „Tuto akci financuje ta a ta instituce“. Na sloupu v Kámenu žádná taková tabule není a přece by tam mohla být následující: „Zde pomohl skutečný Homo sapiens“.

Bohumil Richtrmoc – Kámenké střechy

Žádáme občany, kteří mají staré doklady, fotografie nebo různé předměty z minulosti obce, aby je zapůjčili k vystavení na Den obce Kámen na hradě 31.srpna!

Zlata Vobinušková - Akce na hradě Kámen 2013

Stejně jako rok loňský, bude i ten letošní, bohatý na akce různého druhu.

- Koncert J. Vondru, J. Hány a H. Švábové, který se konal 1. června, sklídl velký úspěch. Zazněly skladby známější i méně známé a účast byla hojná.
- Nyní na hradě probíhá výstava s názvem „Malebná Vysočina“. Obrazy, na nichž autorka Hana Benešová zachytila některé kulturní památky a zejména krajinu Vysočiny, jsou k vidění až do 14. července.
- V první polovině července, tedy od 5. do 14., se návštěvníci mohou těšit na středověké ležení v podání Jezernických pánů. V průběhu celé otvírací doby hradu budou probíhat šermířské souboje, zajímavé přednášky o zbraních a další vystoupení. V sobotu 13. července se navíc uskuteční noční prohlídky hradu, nově v historických kostýmech.
- Putovní výstava „Lidé na hranici“ bude zahájena 16. 7. a potrvá až do 25. 8. Tématem výstavy je život a práce obyvatel na česko-rakouské hranici v letech 1945-1989.
- Kočovní divadlo KočéBR na hrad opět zavítá 27. července. Vystoupení je předběžně plánováno na 10. hodinu.
- První srpnový víkend (3. a 4. 8.) bude věnován především rodinám s dětmi. Letos poprvé se totiž uskuteční Kámenké hradohraní. Děti i hraví rodiče obdrží pracovní listy s úkoly, které budou plnit při procházení jednotlivými místnostmi hradu. Mimo jiné si budou moci potěškat opravdový meč nebo se vydovářet na skákacím hradu.
- Ve spolupráci s obcí Kámen se 31. 8. slavnostně vysvětlí znak a prapor obce. O zábavu a občerstvení bude postaráno, hrát bude kapela Přespolanka.
- Na všechny hradní akce Vás srdečně zve celý tým hradu Kámen ☺

30. 6. 2013 - František Hofman, Helena Králová, František Krejča, Miloslav Daněk, Zlata Vobinušková, foto Zlata Vobinušková, Bohumil Richtmroc

Obec Kámen, 394 13 Kámen 2, <http://www.obeckamen.cz> , info@obeckamen.cz